

Perspectief voor de jeugd: van beleid naar uitvoering

Den Haag, 8 juli 2021

Geachte Voorzitter,

Vanuit de Maatschappelijke Alliantie hebben wij in april jl. [Alliantie Deltaplan Jeugd](#) opgezet met als doel om middels publiek-private samenwerking bij te dragen aan een betere toekomst voor de jeugd op de domeinen vitaliteit, onderwijs, bestaansrecht en veiligheid.

Inmiddels hebben tientallen organisaties vanuit een breed maatschappelijk middenveld zich aangesloten en kan Alliantie Deltaplan Jeugd van toegevoegde waarde zijn met haar implementatiekracht en doelgerichte aanpak. In overleg met de Ministeries van Binnenlandse Zaken en VWS zal de Alliantie Deltaplan Jeugd aan de slag gaan op gemeenteniveau en wel bij 15 gemeenten en 16 kwetsbare wijken waar de nood het hoogst is.

Alliantie Deltaplan Jeugd zal in september samen met de gemeente Zaanstad projecten opzetten in Zaanadam Oost. De werkwijze die de Alliantie Deltaplan Jeugd in Zaanstad ontwikkelt, kan bij succes uitgerold worden in 15 andere gemeenten en invulling geven aan een gebiedsgerichte aanpak (zie Kamerbrief gebiedsgericht werken).

Hierbij sturen we u, mede namens de partners van de Alliantie Deltaplan Jeugd, onze reflectie op de brief.

Marc Dullaert, voorzitter Alliantie Deltaplan Jeugd
Hayde Zarkeshan, directeur Maatschappelijke Alliantie

Reflectie op de Kamerbrief over Herstel en Perspectief voor de Jeugd

In de Kamerbrief Herstel en Perspectief voor de Jeugd (d.d. 5 juli 2021) informeren staatssecretaris Blokhuis (VWS) en minister van Engelshoven (OCW) de Tweede Kamer over de aanpak voor het herstel en perspectief voor de jeugd. Met veel jongeren gaat het goed. Maar er is een groep jongeren die wel degelijk extra aandacht dan wel hulp nodig heeft. Doel van deze aanpak is om de negatieve effecten van corona voor jongeren zoveel mogelijk weg te nemen. Naast deze korte termijn doelstelling is de aanpak ook gericht op het versterken van de uitgangspositie van jongeren in de samenleving (lange termijn). De brief is mede namens de Ministers van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Justitie en Veiligheid en de Minister van Rechtsbescherming naar de Tweede Kamer verzonden.

Vanuit de bezorgdheid over het welzijn en de toekomst van de jeugd in Nederland, heeft een omvangrijke groep van publieke en private actoren (zie ondergetekenden) zich verenigd in de Alliantie Deltaplan Jeugd. De Maatschappelijke Alliantie heeft, vanuit haar onafhankelijke positie, hiertoe het initiatief genomen. De Alliantie Deltaplan Jeugd is een Denk & Doe tank die kinderen en jongeren in de volle breedte (onderwijs, vitaliteit, veiligheid en bestaanszekerheid) meer perspectief wil bieden. De Alliantie wil samen met overheden, maatschappelijke organisaties en private partijen werken aan integrale en duurzame aanpakken om het welzijn en de maatschappelijke positie van de jeugd te verbeteren.

De Alliantie Deltaplan Jeugd is dan ook zeer verheugd met de geschetste aanpak voor het herstel en perspectief voor de jeugd en wil daaraan een constructieve bijdrage leveren. De voorliggende

reflectie op de Kamerbrief is daarvoor bedoeld. De belangrijkste punten worden hieronder kernachtig weergegeven.

Overkoepelende visie

De Kamerbrief start met een, op grond van beschikbaar onderzoek, heldere en beknopte beschrijving van welke effecten corona heeft voor jongeren. Deze uiteenzetting zou in onze ogen een goed uitgangspunt kunnen vormen voor een meer integrale analyse van de huidige en toekomstige positie van jongeren in de samenleving. Waar vooral behoefte aan is op uitvoerend gemeentelijk niveau, is een visie op de aanpak van de problematiek, concrete en meetbare doelstellingen en kaders voor impactmeting. Daardoor wordt duidelijk welke mijlpalen er behaald dienen te worden en welke prioriteiten op korte en lange termijn (focus) van belang zijn.

Waardevol overzicht

De Kamerbrief gaat vervolgens in op wat er zoal in gang is gezet. In onze ogen is dit een zeer waardevolle poging om verschillende initiatieven rondom jeugd bij elkaar te brengen. Op deze manier wordt inzichtelijk welke inspanningen vorm hebben gekregen in een breed spectrum van programma's en steunpakketten. Bovendien wordt er in de Kamerbrief buiten overheidsdepartementen gedacht over een urgent en complex maatschappelijke probleem. Deze aanvieligroute past ook uitstekend bij de oproep van de initiatiefgroep preventie aan de informateur om in de volgende regeerperiode o.a. meer en integrale aandacht en middelen te besteden aan een gezonde leefstijl met specifieke aandacht voor jeugd en jongeren en aan mentale gezondheid voor alle generaties¹ en bij recente SER-adviezen over Gelijke Kansen² en de Jeugdzorg³.

Tegelijkertijd laat dit overzicht zien dat er sprake is van versnippering en fragmentatie van beleid. Dit roept de noodzaak op van samenhang van beleid over de verschillende domeinen van de Big Five (school en werk, inkomen, wonen, welzijn, ondersteuning en jongerenparticipatie). Het belang om aandacht te schenken aan domein-overstijgende opgaven wordt in de Kamerbrief ook expliciet benoemd (zie volgende punt).

Integraal werken

De Kamerbrief gaat ook in op wat er nog te doen staat. Daarbij wordt de noodzaak erkend om meer dan voorheen vanuit partnerschap tot een integrale aanpak te komen, zowel tussen domeinen als tussen lokale en landelijke spelers. De genoemde vijf domein-overstijgende opgaven (Integraal werken, Jongerenparticipatie (eigenaarschap), Bestaanszekerheid, Kansengelijkheid en Veerkracht) juichen we zeer toe. Deze sluiten goed aan bij de visie en ambitie van de Alliantie Deltaplan Jeugd. Ook zijn we verheugd met het feit dat erkend wordt dat publiek-private samenwerking van groot belang wordt geacht om bij te dragen aan draagvlak, executiekracht en de doelmatige besteding van middelen. Dit biedt voor ons goede aangrijpingspunten om samen met overheden, maatschappelijke organisaties en private partijen te werken aan integrale en duurzame aanpakken om het welzijn en de maatschappelijke positie van de jeugd te verbeteren (zie ook hieronder). Voor het bereiken en activeren van jongeren is het in onze ogen belangrijk dat communicatie en campagnes van de overheid nadrukkelijk de doelgroep jongeren centraal zetten, en de kanalen blijft inzetten waarlangs jongeren zelf communiceren, om hen te bereiken, te activeren en in dialoog met hen te treden.

¹ <https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/overige-publicaties/2021/gezond-vitaal-nederland.pdf>

² <https://www.ser.nl/nl/Publicaties/gelijke-kansen-onderwijs>

³ <https://www.ser.nl/nl/Publicaties/jeugdzorg-systemen-naar-mensen>

Inzet van bestaande kennis

In de Kamerbrief wordt meerdere malen de noodzaak voor meer onderzoek op bepaalde terreinen (bijv. veerkracht) benadrukt. We onderschrijven het belang en de noodzaak van verder onderzoek. Daarnaast willen we benadrukken dat er al ontzettend veel kennis vanuit de wetenschap, publieke en private partijen en internationale beleidsinnovaties beschikbaar is, die vooralsnog ongenoeid blijft. In onze ogen verdient, naast verder onderzoek, dan ook het implementeren van de beschikbare kennis prioriteit.

Van beleid naar uitvoering

De Kamerbrief biedt in onze ogen een waardevol overzicht van bestaande programma's en steunpakketten, alsook goede aangrijpingspunten voor de aanpak van domein-overstijgende opgaven. Daarmee bevat de brief zeer relevante en bruikbare elementen voor een succesvolle aanpak voor herstel en perspectief voor de jeugd. Voor het welslagen ervan is het belangrijk om over te gaan tot uitvoering van beleid en de uitvoeringskracht van landelijke en lokale publieke organisaties te versterken. De Alliantie Deltaplan Jeugd als publiek-private samenwerking kan en wil daarbij een rol spelen in het bevorderen van de implementatie van het voorgestelde beleid en aanpak. Zo gaan we onder anderen, zoals in de Kamerbrief staat, op het domein onderwijs vijftig scholen in kwetsbare wijken ondersteunen bij de doelmatige inzet van NPO-middelen voor duurzame schoolontwikkeling.

Daarnaast gaan we samen met de gemeente Zaanstad projecten opzetten in Zaanadam Oost. In het verlengde daarvan willen we samenwerken met 15 steden die in 16 kwetsbare gebieden, invulling geven aan een gebiedsgerichte aanpak (zie Kamerbrief gebiedsgericht werken).

Daarbij zijn vraag gestuurd werken en het opschalen van best practices, zodat het wiel niet opnieuw wordt uitgevonden, belangrijke uitgangspunten van onze werkwijze. Op deze manier willen we de jeugd in de volle breedte (onderwijs, vitaliteit, veiligheid en bestaanszekerheid) kansen bieden om volwaardig mee te doen in de samenleving.

Heeft u vragen over deze initiatieven en onze werkwijze, dan maken wij graag nader kennis.

Alliantie Deltaplan Jeugd is een publiek private samenwerkingsverband geïnitieerd door stichting Maatschappelijke Alliantie.

Quin Blokzijl, Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs (JOB)

Marc Dullaert, KidsRights

Marielle Dekker, Augeo Foundation

Marloes Kleinjan, Trimbos

Benno van der Zaag, De Nederlandsche Bank

Regina Romeijn, Mediamonks

Johan Stuiver, Deloitte Impact Foundation

Peter Slegers, BMC

Sadik Harchaoui, Society Impact

Dave Ensberg, Jantje Beton

Erik Lenselink, NOC NSF*

Herman Van Holt, Sardes

Nathalie Boerebach, Stichting Urgente Noden Nederland(SUNN)

Murray Ford, Tata Consultancy Services

Nicole van der Wekken, Stroomopwaarts

Karen van Ruiten, Alles is Gezondheid

Patrick Banis, CAOP

Minke van der Kooi, Stichting Life Goals

Leon Meijs, WIJSSchool

Daniel Roos, Jinc

Mandy Leenpoel, CampusNL

Gusje Dolsma, VNO-NCW/ MKB- Nederland